

Un volcà anomenat Firmin

Malcolm Lowry

Sota el volcà MALCOLM LOWRY

Traducció i notes de Xavier Pàmies
Vienna Edicions
Barcelona, 2016
438 pàgines

Sota el volcà ens fa viatjar al dia de Tots Sants de 1938 en un lloc remot de Mèxic per tal de submergir-nos en la història de desesperació amorosa, d'una història d'amor impossible, protagonitzada per un dipsòman, Geoffrey Firmin, ex-cònsol britànic a Mèxic, torturat pels fantasmes del passat i de la seua ment, i per un fosc sentiment de culpa, que l'aboca a un viatge interior de pèrdua del paradís i de baixada als inferns. La novel·la comença amb Laruelle, un director d'escena sense massa futur, que pinta indirectament la figura de Firmin i apunta com un estrany succés de guerra és l'inici del descontrol del protagonista. Ens situa en el moment que la seua dona ex-actriu fuig. Al cap d'un temps torna amb la voluntat de refer la relació i troba Firmin desbordat pel tequila i el mescal. El seu retorn coincideix amb la presència de Hugh, germanastre de l'ex-cònsol, un rodamón, que ha participat en la guerra d'Espanya.

El matrimoni es retroba sense retrobar-se. Firmin vol i dol, però és incapaç de reaccionar, garratibat per l'allau de sentiments enfrontats que el consumeixen. Firmin no acaba d'assabentar-se del tot que la seua esposa ha tornat per amor. Ací comencen les funestes últimes dotze hores de la implacable destrucció del cònsol, un volcà etílic en erupció.

Veiem com el protagonista torna a casa, envoltada d'un jardí arruïnada, saluda un veí, passeja una serp, Yvonne i Hugh fan una excursió a cavall i es troben amb ruïnes del temps de Maximilià. Tots tres assisteixen a una festa a casa de Laruelle i se'n van a un espectacle de bous. L'aventura bull amb discussions i tensions. En un moment donat, Firmin desapareix, atret per la puresa de la neu, i la dona i el germanastre van al seu rescat. La història, la deixen ací. Hi ha un viatge esborronador al cor de l'alcoholisme, però també Firmin pot evocar una Europa a la deriva, un món contemporani en procés d'aniquila-

ció. La història era a les portes de la Segona Guerra Mundial. El turment vivencial de l'home, el combat de l'home i del pensament d'aquells instants contra les deformitats de la inconsciència i de l'esbojarrament, d'una banda, i del temps, de l'altra.

L'escriptura s'encarna al ritme de les al·lucinacions, pertorbacions de pensaments, tremolors i capcinejos constants del protagonista. Lowry té clar que l'univers complex que crea no pot ser totalment comprès sense conèixer els estats que descriu. Per aconseguir-ho l'autor recorre a les troballes tècniques de la novel·lística moderna, executades amb gran destresa: immersions extenses en els sobresalts de la consciència i en la veu interior dels personatges, les històries paral·leles, combinació de punts de vista, l'encadenament i la confusió dels fets reals i pensaments, les referències mítiques i cícliques, i així crea en el lector una atmosfera somnàmbula, boirosa. Llibre de contrapunts anímics, de tensions entre els personatges i de crispació progressiva de la trama. La narració és fecunda amb referències simbòliques constants, amb la presència omnipresent del volcà.

Gràcies a la nova traducció al català, duta a terme amb gran eficàcia i precisió per Xavier Pàmies, el lector pot immergir-se amb totes les garanties en l'odissea literària que és *Sota el volcà*. L'aportació de Malcolm Lowry ha estat trobar l'estil, empeltat d'un profund lirisme de tons profètics, per bastir el primer gran monument literari lúcida i precís sobre l'alcoholisme: l'esborronador testimoniatge d'un viatge cap a la follia, a l'absurditat. L'alcohol no és cap àncora de gràcia; no és alliberament, és patiment, bitllet sense retorn. La sordidesa com a rutina. I on la botella és l'únic antídoto contra la llunyania lucidesa que li queda, però que és impotent d'activar. És la consciència i la follia que caminen cap a un abisme enorme i paralitzant.